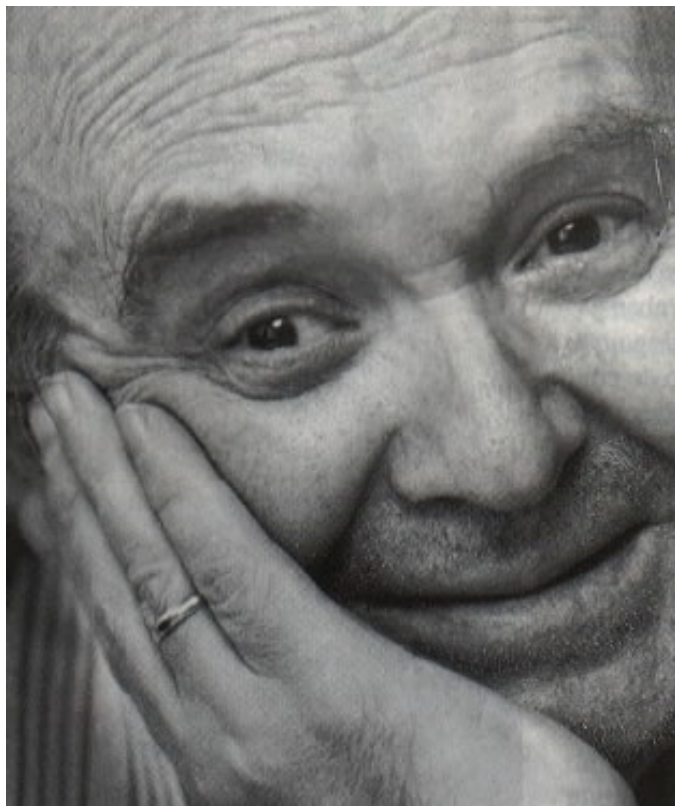

Vicent Andrés Estellés

1924-1993

Antologia Poètica

La nit

1953 — 1956

Cançó de bressol.

*Jo tinc una Mort petita,
meua i ben meua només.
Com jo la nodresc a ella,
ella em nodreix igualment.
Jo tinc una Mort petita
que trau els peus dels bolquers.
Només tinc la meua Mort
i no necessita res.
Jo tinc una Mort petita
i és, d'allò meu, el més meu.
Molt més meua que la vida,
amb mi va i amb mi se'n ve.
És la meua ama, i és l'ama
del corral i del carrer
de la llimera i la parra
i la flor del taronger.*

Octubre, 1953

ÉS AIXÍ, SI US PLAU

—Toc toc.
—¿Qui és?
—La Mort.

La Mort ve descalça;
quan se'n va duu socs
que van fent
cloc... cloc... cloc... cloc...

—Toc toc.
—¿Qui és?
—Toc toc.
—¿Qui és?
—Toc toc.
—¿Qui és?
—Toc toc.
—¿Qui és?
¿Qui és?
¿Qui és?

...cloc... cloc... cloc... cloc...

3

Dama d'anit, no voldria enutjar-vos,
però he pensat que sou la meua mort
quan, al café, us vaig veure asseguda
amb el marit i no massa distreta.
Des d'un racó us vaig veure de sobte:
no vaig poder deixar ja de mirar-vos.
La meua mort és una mort burgesa,
blanca de carns i freda d'entreuix.
És una mort ordenada i altiva.
S'alça del llit al temps que la criada,
no deixa res sense la seua cura,
va revisant els racons de la casa,
mirant si hi ha pols damunt les cadires.
Sols ix de nit algun dissabte que altre
i només pren llet i un dit de café,
car el café la sol desvetlar massa.
Dama d'anit, que el vostre esguard altiu
vàreu vessar pel quartet i les taules
negligentment, sense cap de tendresa,
creuant les mans bovament al baix ventre.
La meua mort té vostra encarnadura.
La meua mort és como vós de fidel.
La meua mort m'ho és de tan honesta.
Car no hi ha res més fidel que una mort.
La meua mort se'n ve amb mi a totes bandes,
exactament com vós amb el marit,
complint només un deure, com feu vós.
Exactament un deure conjugal.

A SANT VICENT FERRER

EPISTOLA AMD SEGELL D'URGÈNCIA

A BOQUETA NIT

Escric sota una lluna amarga com la fel.
(Ja sé que açò que em passa no és res de l'altre
[món...])
Tinc l'ànima coenta com la planta d'un peu.

Em pesen les sabates com si fossen de plom.
No tinc ganes d'escriure, si vols que et parle clar.
Només tinc ganes, ara, de rascar-me els genolls.

M'he assegut un moment mentre es calfa el sopar.
S'ou, baix, la melodia tendra del *Limeligh*.
Un infant plora i plora en el pis del costat.

La meua dona jau, fa deu dies, al llit.
No tenim ganes ja de parlar, de dir res.
Per la finestra, oberta, ve l'escàndol dels grills.

Tinc que posar-me a escriure't, car no hi ha altre
[remei].
T'escriuen els poetes, i jo sóc un poeta.
Dec d'escriure un poema a San Vicent Ferrer.

Açò és tot: ací em tens. Sent que l'ànima em
[crema,
ací, com un taló ben coent, ben amarg.
L'aire fi de la mar em colpeja l'esquena.

¿He de dir que tu ets un gran valencià
i he de dir tot això i allò de «nostra parla»
i he de cantar la teua lucidesa allà a Casp,

i el teu verb, i la teua voluntat unitària
als mapes i l'Església, i el goig dels teus miracles,
i el teu nom com la pedra que cau, de sobte, en
[l'aigua?

M'afluixaré els cordons —permet— de les sabates.
O em quedaré, dempeus, descalç sobre els taulells.
Diré una lletania de quatre coses clares.

M'esmolaré la llengua, si vols, en un rastell.
Em llavaré les mans amb aigua i amb sabó.
Em tallaré les ungles ben acuradament.

Mira: he de lluitar. Déu em vol vencedor.
No em dones, doncs, la pau, car me la vull
[guanyar.

El cor em creix i em creix, com el pa en l'alcavor,
mentre vaig, vinc i torne. No em dones, doncs, la
[pau .

ni la serenitat: són un luxe, només,
i no estem per a luxes. Vull anar i tornar

i fer el meu camí, cada jorn, ardentment.
El meu camí, les meues coses, calentes, meues.
Dóna'm lluita, car jo ja posaré el demés.

Que en facen les paraules servei concret de pedres
per tirar-les a un riu o tirar-les a un cap.
Deixa'm, així, dempeus: açò, només, et pregue.

Dóna'm lluita, car no vull posar-me a adorar
els ídols imbecils de les paraules, ara
que és el temps d'agafar-les com ganivets o malls.

És el temps d'agafar-les i fer-les foc i flama,
de dir açò i allò clarament i tenaç.
Dóna'm lluita i motius de plany o d'esperança.

Si no tingués què dir, tapa'm la boca amb fang.
No em deixes a la vora de l'ègloga i les dàlies.
No vull trair qui lluita, qui passa son o fam.

No em deixes a la vora del riu de les paraules.
Ni vull saber nadar i guardar bé la roba.
Vull llençar-me, de cap, i jugar a les clares.

No em dones, doncs, la pau. Et demane altra cosa.
Solament que em sostingues ben calent, ben humà.
El camí de la punxa conclou sempre en la rosa.

Jo sóc un entre tants: em sent un entre tants
que agafen el tramvia i ploren, cada jorn,
silenciosament, quasi sense plorar.

Europa em dol i els dies de la seua tristor.
Europa em dol i em dol ben concreta i calenta,
com un pa que es fa agre de no portar-lo al forn.

Com un pa entre les mantes d'una por inconcreta,
que creix i creix amb una tristíssima buidor.
És l'hora de creuar-lo amb una ganiveta,

és l'hora violenta, per fi, de la saó!
És l'hora clara i alta dels cors i els peus oberts.
De dir allò que hi manca. I de dur el pa al forn.

De cremar les paraules i fer, del fum, el llenç
que òmpliga el món, la tarda, altra vegada el món.
És l'hora de parlar clar i ras, Sant Vicent.

(¿O de seure's a un còdol i callar ja del tot?)

El primer llibre de les èglogues

1953—1958

ègloga

I

Vora el riu de la tarda, a la ribera
tranquilla de la tarda d'aquell juny,
les aigües clares de la brisa oïen
el dolç plànyer de dues mecanògrafes,
els cossos ajaguts sobre l'estora.
Serralades de màquines d'escriure,
cims de fitxers metàl·lics, margarides
posades en un vas sota la Verge
del Roser, candidíssimes cadires,
sensibilíssims folis i quartilles:
he de cantar, comptant amb vostres ecos,
el plànyer de les tendres mecanògrafes
escampades i en dol sobre l'estora
i els peus bayant-se en l'aigua del crepuscle.

GALATEA

Jo vaig tenir, aquella primavera,
quaranta-i-dos geranis al balcó.
Aleshores vaig rebre en un diari
l'emoció de l'any: vaig veure el nom
d'un polonés que desitjava —deia—
tenir correspondència —ja ho saps—
amb una jove que sabés anglès
i li agradàs també la filatèlia.

115

MELIBEA

Creuen tramvies a la tarda. Van
nedant per l'aigua clara de la tarda.
Entre els sentits i el món hi ha trenta vels.

GALATEA

A l'agonia dels geranis, va
venir la carta amb un segell d'urgència.
Quan els geranis van morir, ploraven
catorze cartes per la meua estança.
No et pots imaginar quin dol, quins clams.
Pujaren les veïnes del tercer;
jo vaig caure malalta —vaig estar
no sé quants dies en el llit. Venien
els veïns, i les cartes els van rebre.
Ells no les entenien, però feien
com si ho sabessin tot. Deien: «Ja, ja».
Fou una primavera formidable.
A les nou de la nit, totes les nits,
me n'anava a dormir, i sempre duia
entre les dents una tarallera.
A les deu m'adormia, de costat.

MELIBEA

El poltre *micat auribus et tremat*
artus. Seine dangereuse —et jambe— al vespre...
Creuen tramvies a la tarda. Van
nedant per l'aigua freda de la tarda.
Entre els sentits i el món, seixanta vels.

116

GALATEA

«Ma petite Galatea»... Jo recorde
que de vegades m'escrivía això:
«Ma petite Galatea»... «Ma petite
Galatea»... Les dones, de vegades,
necessitem que ens diguen: «Ma petite
Galatea». Les dones, la cortina,
el ferro del balcó, la pedra, l'aigua.
I jo li deia: «Mon petit Calixte».
Car de vegades els agrada, als hòmens,
que els diguen «mon petit» i això i allò.
Je t'aime. I love you. Després, la firma, el nom.
Quan tancava la carta, em pareixia
que tancava la porta del meu bany.
Al centre de l'estança, en el silenci,
vaig rebre, nua, algun vespre d'aquells,
una pluja, un abril, mentre tancava
la carta. I em semblava que creixia,
que creixia, finíssima, amb els pits
drets i menuts, com els agrada al hòmens,
i el ventre lleu, com una ametla a penes...
Sempre que me'n recorde, sempre em fa
una mica de mal el coll, ací.

MELIBEA

Creuen tramvies a la tarda. Van
morint per l'aigua espessa de la tarda.
Entre els sentits i el món, noranta vels.

GALATEA

A tu, ¿no t'han dit mai: «Oh, ma petite
Melibea»?

MELIBEA

Un diumenge al dematí.
Però aleshores vaig sentir vergonya.
Vaig sentir com si fossen pessigolles,
com si em tirassen un alè al bescoll
—jo sóc així, ja ho saps—, i vaig plorar
allí, a la voravia, i tots passaven
i no es fixaven en les meus llàgrimes,
i ell, en veure'm així, es va agenollar,
i duia una corbata blava, i va...
«Ma petite Melibea»... Ara m'agrada.
«Ma petite Melibea»... Me'n recorde...
«Ma petite Melibea»... La corbata
era blava, de seda. En un principi
s'afaitava tres dies la setmana,
i a la fi s'afaitava cada dia.
«Ma petite Melibea»... Ara m'agrada.
Vaig com un tronc, com una fulla solta,
per l'aigua freda de la tarda. Vaig,
sóc. «Petite Melibea», «ma petite...»

GALATEA

Un fum lentíssim surt a l'horitzó.

MELIBEA

Es fum de tomellos.

GALATEA

O de vels.

Vicent Andrés Estellés

LLibre de meravelles

NO ESCRIC ÈGLOGUES

*Irats e gauzens me'n partray
s'ieu ja la vey, l'amor de lonh.*

JOFRE RUDEL.

NO hi havia a València dos cames com les teues.
Dolçament les recorde, amb els ulls plens de llàgrimes,
amb una teranyina de llàgrimes als ulls.
On ets? On són les teues cames tan adorables?
Recórrec l'Albereda, aquells llocs familiars.
Creue les nits. Evoque les baranes del riu.
Un cadàver verdós. Un cadàver fosfòric.
L'espectre de Francisco de la Torre, potser.
No hi havia a València dos cames com les teues.
Llargament escriuria sobre les teues cames.
Com si anasses per l'aigua, entre una aigua invisible,
entre una aigua claríssima, venies pel carrer.
La carn graciosa i fresca com un cànter de Serra.
I jo t'evoque dreta sobre les teues cames.
Carregaven els hòmens els ventruts camions.
Venien autobusos de Gandia i Paterna.
Eixien veus dels bars, l'olor d'oli fregit.
Tu venies solemne sobre les teues cames.
Oh la solemnitat de la teua carn tendra,
del teu cos adorable sobre les llargues cames!
Carrer avall, venies entre els solars, els crits,
els infants que jugaven en eixir de l'escola,
la dona arreplegava la roba del terrat,
l'home recomponia lentament un rellotge
mentre un amic parlava dels seus anys de presó
per coses de la guerra, tu venies solemne,

amb més solemnitat que el crepuscle, o amb una
dignitat que el crepuscle rebia de tu sola.
Tota la majestat amada del crepuscle.
No hi havia a València dos cames com les teues,
amb la viva alegria de la virginitat.
Sempre venies, mai no arribaves del tot,
i jo et volia així, i jo ho volia així:
nasquí per aguardar-te, per veure com venies.
Inútilment recórrec els crepuscles, les nits.
Hi ha els hòmens que carreguen lentament camions.
Hi ha els bars, l'oli fregit, les parelles d'amants.
Jo recorde unes cames, les teues cames nues,
les teues llargues cames plenes de dignitat.
No hi havia a València dos cames com les teues.
Un cadàver verdós, un cadàver fosfòric
va tocant les anelles, va preguntant per tu.
Es desperta Ausiàs March en el vàs del carner.
Jo no sé res de tu. Han passat segles, dies.
Inútilment recórrec València. No escric Èglogues.

DEMA SERA UNA CANÇÓ

Ab dol, ab gauig, ab mal, ab sanitat.

PERE MARCH.

ANIMAL de records, lent i trist animal,
ja no vius, sols recordes. Ja no vius, sols recordes
haver viscut alguna volta en alguna banda.
Felicitat suprema, l'hora d'escriure els versos.
No els versos estellats, apressats, que escrivies,
sinó els versos solemnes —¿solemnes?— del record.
Et permets recordar amb un paisatge i tot:
les butaques del cine, el film que es projectava,
del que no vàreu fer gens de cas, està clar;
i evoques l'Albereda, les granotes del riu,
les carcasses obrint-se en el cel de la fira,
tota València en flames la nit de Sant Josep
mentre féieu l'amor en aquella terrassa.
Animal de records, lent i trist animal,
ara evoques i penses la carn fresca i suau
per on les teues mans o els teus besos anaven,
la glòria d'unes teles alegres i lleugeres,
els cavallons de teules rovellades, la brossa
que creixia, adorable, de sobte, entre unes teules.
Animal de records, lent i trist animal.

ELS AMANTS

La carn vol carn.

AUSIAS MARCH.

"NO hi havia a València dos amants com nosaltres.

Feroçment ens amàvem des del matí a la nit.
Tot ho recorde mentre vas estenent la roba.
Han passat anys, molts anys; han passat moltes coses.
De sobte encara em pren aquell vent o l'amor
i rodolem per terra entre abraços i besos.
No comprenem l'amor com un costum amable,
com un costum pacífic de compliment i teles
(i que ens perdone el cast senyor López-Picó).
Es desperta, de sobte, com un vell huracà,
i ens tomba en terra els dos, ens ajunta, ens empeny.
Jo desitjava, a voltes, un amor educat
i en marxa el tocadiscos, negligentment besant-te,
ara un muscle i després el peçó d'una orella.
El nostre amor és un amor brusc i salvatge,
i tenim l'enyorança amarga de la terra,
d'anar a rebolcons entre besos i arraps.
Què voleu que hi faça! Elemental, ja ho sé.
Ignorem el Petrarca i ignorem moltes coses.
Les Estances de Riba i les *Rimas* de Bécquer.
Després, tombats en terra de qualsevol manera,
comprenem que som bàrbars, i que això no deu ser,
que no estem en l'edat, i tot això i allò.

No hi havia a València dos amants com nosaltres,
car d'amants com nosaltres en són parits ben pocs."

CANT DE VICENT

*...a unes tres milles de la mar, a la banda
occidental del riu Guadalquivir, sobre el qual
hi ha cinc ponts...*

SIR JOHN TALBOT DILLON.

PENSE que ha arribat l'hora del teu cant a València.
Temies el moment. Confessa-t'ho: temies.
Temies el moment del teu cant a València.
La volies cantar sense solemnitat,
sense Mediterrani, sense grecs ni llatins,
sense picapedrers i sense obra de moro.
La volies cantar d'una manera humil,
amb castedat diríem. Veies el cant: creixia.
Lentament el miraves créixer com un crepuscle.
Arribava la nit, no escrivies el cant.
Més avant, altre dia, potser quan m'haja mort.
Potser en el moment de la Resurrecció
de la Carn. Tot pot ser. Més avant, si de cas.
I el tema de València tornava, i se n'anava
entre les teues coses, entre les teues síl·labes,
aquells moments d'amor i aquells moments de pena,
tota la teua vida —sinó tota la vida,
allò que tu saps de fonamental en ella—
anava per València, pels carrers de València.
Modestament diries el nom d'algun carrer,
Pelayo, Gil i Morte... Amb quina intensitat
els dius, els anomenes, els escrius! Un poc més,
i ja tindries tota València. Per a tu,
València és molt poc més. Tan íntima i calenta,
tan crescuda i dolguda, i estimada també!

Els carrers que creuava una lenta parella,
els llargs itineraris d'aquells dies sense un
cèntim a la butxaca, algun antic café,
aquella lleteria de Sant Vicent de fora...
La casa que estrenàreu en estrenar la vida
definitivament, l'alegre veïnat.
El metge que buscàveu una nit a deshora,
la farmàcia de guàrdia. Ah, València, València!
El naixement d'un fill, el poal ple de sang.
Aquell sol matiner, les Torres dels Serrans
amb aquell breu color inicial de geranis.
Veus, des del menjador, per la finestra oberta,
Benimaclet ací, enllà veus Alboraia,
escoltes des del llit les sirenes del port.
De bon matí arribaven els lents carros de l'horta.
Els xiquets van a escola. S'escolta la campana
veïna de l'església. El treball, el tenaç
amor a les paraules que ara escrius i has dit sempre,
des que et varen parir un dia a Burjassot:
com mames la llet vares mamar l'idioma,
dit siga castament i amb perdó de la taula.
Ah, València, València! Podria dir ben bé:
Ah, tu, València meua! Perquè evoque la meua
València. O evoque la València de tots,
de tots els vius i els morts, de tots els valencians?
Deixa-ho anar. No et poses solemne. Deixa l'èmfasi.
L'èmfasi ens ha perdut freqüentment els indígenes.
Més avant escriuràs el teu cant a València.

ACÍ

"Deixant amics e fills plorant entorn".

AUSIAS MARCH.

ACÍ estigué la casa on visqué Ausiàs March.
D'ací el tragueren, mort, amb els peus per davant,
envers la catedral. Carrer de Cabillers,
la Plaça de l'Almoina. Penses els darrers anys
d'Ausiàs March, perplexe amb la vivacitat
dels poetes locals, de l'Horta de València.
Jo sóc aquest que em dic... Es colpejava el pit,
el puny com una pedra, insistint foscament.
I se'n tornava a casa, irritat, en silenci,
barallant l'epigrama ple de dificultats,
unes banalitats del tot insuportables.
Un dia es va morir com es mor tot el món.
Jo sóc aquest que em dic... Agafats de les mans,
vàrem llegir la lápida. I seguïrem, després,
pel carrer de la Mar. Ens atreia la casa.
I altre dia tornàrem. I hem tornat molts de dies.
Carrer de Cabillers, la Plaça de l'Almoina.
Hem entrat a la Seu; hem vist la sepultura
d'Ausiàs; hem mirat aquell Sant Vicent, vell,
que pintà Jacomart. Tornem algunes voltes.
El carrer de la Mar, el de les Avellanes.
Ací estigué la casa on visqué Ausiàs March.
Ací, de cos present, estigué Ausiàs March.
De cos present. Jo sóc aquest... Un sagristà
de la Seu em contava com referen el cos
d'Ausiàs, amb fils-ferro, enllaçant trossos d'ossos.
Un migdia de llum exasperada, anàrem
a Beniarjó; collires unes flors en un marge:
les volies deixar en aquelles ruïnes.
Creuàrem en silenci les ruïnes, pensàrem
Ausiàs March allí, l'esclava de cinc mesos,
amb el fill bord creixent-li; retornàrem després
a Gandia; tu duies les flors en una mà.
En eixir de Gandia les llançares a l'aire,
a l'aire de Gandia i de Tirant lo Blanc.
Jo sóc aquest que em dic... Carrer de Cabillers,
la Plaça de l'Almoina. La teua mà en la meua
com un grapat de terra, arrelats l'un en l'altre.

TESTAMENT MURAL

...de la mellor que mai vestís camisa.

JORDI DE SANT JORDI.

EL teu nom i el meu nom, escrits en la paret,
en aquella paret plena de cors i rúbriques,
en aquella paret de voluntats darreres,
mentre s'agonitzava de l'amor o la pena;
en aquella paret de la fosca escaleta,
entre paraules tendres i paraules obscenes,
paraules que parlaven d'un amor invencible,
paraules que parlaven d'un record en carn viva,
paraules que evocaven les nits de gaudi i pètals,
i la pornografia delirant d'uns dibuixos,
en una convivència que m'agrada pensar.
En aquella paret suada pels amants,
amerada d'amors com un dur matalàs,
en aquella paret de friccions ardents.
El teu nom i el meu nom feroçment enllaçats
quan també s'enllaçaven les nostres cames, fosca
escaleta que evoque i que no diré on és,
encara que em torturen, encara que em degollen.
El teu nom i el meu nom, ardents, en un arrap
sobre els algeps suats de la paret aquella.
El teu nom i el meu nom arrapats amb les ungles,
arrapats en la bruta paret de l'escaleta,
amb una voluntat de viure, de perviure,
amb una agonitzant calligrafia dura,
entre coses obscenes i coses delicades,
exclamacions brutals d'un sexe poderós,
notacions ingènues de quadern escolar,

notes sobre la marxa dels esdeveniments,
aquell luxe d'autògrafs autèntics i primaris.
El teu nom i el meu nom, més que escrits, arrapats,
aquell amor, l'amor, amor d'ungles i dents.

ASSUMIRAS la veu d'un poble,
i serà la veu del teu poble,
i seràs, per a sempre, poble,
i patiràs, i esperaràs,
i aniràs sempre entre la pols,
et seguirà una polseguera.
I tindràs fam i tindràs set,
no podràs escriure els poemes
i callaràs tota la nit
mentre dormen les teues gents,
i tu sols estaràs despert,
i tu estaràs despert per tots.
No t'han parit per a dormir:
et pariren per a vetlar
en la llarga nit del teu poble.
Tu seràs la paraula viva,
la paraula viva i amarga.
Ja no existiran les paraules,
sinó l'home assumint la pena
del seu poble, i és un silenci.
Deixaràs de comptar les síl·labes,
de fer-te el nus de la corbata:
seràs un poble, caminant
entre una amarga polseguera,
vida amunt i nacions amunt,
una enaltida condició.

No tot serà, però, silenci.
Car diràs la paraula justa,
la diràs en el moment just.
No diràs la teua paraula
amb voluntat d'antologia,
car la diràs honestament,
iradament, sense pensar
en ninguna posteritat,
com no siga la del teu poble.
Potser et maten o potser
se'n riguen, potser et delaten;
tot això són banalitats.
Allò que val és la consciència
de no ser res sinó s'és poble.
I tu, greument, has escollit.
Després del teu silenci estricte,
camines decididament.

El gran foc dels garbons

1958 — 1967

37

He vist un plat dels d'obra, de Manises,
d'aquells que canviaven, al meu poble,
per espardenyes velles o per draps,
amb unes pomes i unes peres, i era

millor el plat que un capitell romànic,
amb uns colors, una vivacitat,
amb una carn tendral de novençana,
la matinera gràcia d'octubre,

la incipient tardor, una dolcesa,
jo no sé dir-ho, alguna plenitud,
tot l'orgull de la terra, arrels agrícoles,

i era agradable viure i oblidar-se
dels poetes llatins, i de Cézanne,
i una tristesa encara remotíssima.

HORACIANES

(1963 - 1970)

I

res no m'agrada tant
com enramar-me d'oli cru
el pimentó torrat, tallat en tires.

cante llavors, distret, raone amb l'oli cru, amb
[els productes de la terra.

m'agrada molt el pimentó torrat,
mes no massa torrat, que el desgracia,
sinó amb aquella carn mollar que té
en llevar-li la crosta socarrada.

l'expose dins el plat en tongades incitants,
l'enrame d'oli cru amb un pessic de sal
i suque molt de pa,
com fan els pobres,
en l'oli, que té sal i ha pres una sabor del
[pimentó torrat.

després, en un pessic
del dit gros i el dit índex, amb un tros de pa,
agafe un tros de pimentó, l'enlaire àvidament,
eucarísticament,

me'l mire en l'aire.
de vegades arribe a l'èxtasi, a l'orgasme.

cloc els ulls i me'l fot.

V

pare,
no sabies llegir ni escriure.
no sabies de lletra.

analfabet, es diu això d'una manera expeditiva,
un mot que em fa un gran dany cada vegada que
[l'escolte

i l'entenc desdenyosament injust.

caldria matisar.
hom no pot dir analfabet impunement.

intuïtiu, em vares dur als millors mestres de
[venusa,

més endavant de roma
i fins i tot em vas permetre anar a grècia.

com t'ho podria agrair, pare.

em recorde.
jo escrivia, assegut a la taula,
i tu, dempeus darrere meu,
miraves els signes que traçava jo
com si anasses llegint-los
o patint-los,
no ho sé.

de vegades em demanaves que et llegís allò que
[jo havia escrit.

no ho entenies però ho intuïes.

el meu llatí ja no era el teu llatí.

i callaves després.

ara,
mentre escric açò,
et sent al meu darrere, a les meues espatles,
et tinc o et necessite.

per això he interromput un himne a venus
i t'he escrit açò
molt devotament,
pare.

XLII

m'he estimat molt la vida,
no com a plenitud, cosa total,
sinó, posem per cas, com m'agrada la taula,
ara un pessic d'aquesta salsa,
oh, i aquest ravenet, aquell all tendre,
què dieu d'aquests llus,
és sorprenent el fet d'una cirera.

m'agrada així la vida,
aquest got d'aigua,
una jove que passa pel carrer
aquest verd

aquest pètal

allò

una parella que s'agafa les mans i es mira els
[ulls,

i tot amb el seu nom petit sempre en minúscula,
com aquest passarell,

aquell melic,

com la primera dent d'un infant.

LI

aquest any miserable,
m.cm.lxiii. d. de c.,
serà molt recordat i molt amargament.
vicenç ventura desterrat a múnich o parís,
joan fuster a sueca
—diuen pel veïnat que escriu de nit a màquina,
[i circula un tenebrós prestigi—,
sanchis guarner recorre perplex la ciutat,
jo escric i espere a burjassot,
mentre pels carrers de valència
la gent, obscena, crida i crema un llibre.

Vicent Andrés Estellés

ANTIBES (1960-1971)

III. Amb la dignitat amarga dels pobres

com olia la flor del taronger
com olia a la matinada
sempre volíem fer l'amor amb la finestra oberta

boscors d'aigua rossinyols d'escuma
els dies clars de les pescateries
posa una llima dins un got

cantava entre els llorers
dessota la lluna gran de l'horta
cantava com cantava el rossinyol entre els llorers

sota l'albercoquer puja l'aigua la sínia
la puja molt cansada
després li cau a terra i la torna a pujar

arbres de l'aigua dies de la meua infantesa
el nu tendral i sòlid d'aquesta criatura
es contempla un moment a l'espill

venia l'aire de la mar
vèiem el llit de ferro si necessiten
alguna cosa criden

li ho direu a pere quart
li ho direu però amb moltíssima cura a poc a poc
¿com es deia aquell poeta que era fill d'un forner
de burjassot?

permet aquesta casa
difícilment és una casa
però ací tens la teua casa uns llibres uns discos
mitja ampolla de conyac

ovidi ovidi
jo t'ho havia dit
a tu t'ho havia dit tot ara és ja tard

per l'amarga mort de neruda
per la molt amarga mort de neruda
per neruda

cada setmana
arribava l'home de l'aigua
duia els cànters tapats amb fulles de garrofer

vaig ser infant una vegada en algun poble
entrava els feixos de pinassa
abraçats al meu cos pueril d'aprenent

com qui dibuixa sense alçar el llapis del paper
m'agradaria dibuixar el teu nu
des del cap fins als dits dels peus sense besar-te

crec que mai no he estat alegre
mire l'infant que pixa a la cantonada
i la mare li dona pressa i ell diu ja vaig

crec que mai no he estat trist
veig la noia que no la trauen a ballar
m'agradaria moltíssim de saber ballar i ballar
amb ella

diria catalunya
diria molt poc més
acariciaria amb els dits la terrosa calligrafia

tant si vostè ho permet o com si no
aquest és el meu lloc
aquest és el meu lloc i el lloc dels meus

hi va haver un temps que colleccionava pedres
ara
colleccione aigua en cistella

amb un cul de pitxer amb un os
fareu música gràcies
l'escoltaré sota la terra

obres el pa
l'enrames d'oli cru amb un pessic de sal
després el torres una mica i basta

perseverareu en el coratge
és la darrera vegada que us ho dic
hi ha braons d'aigua i cintures increïbles

les veus doctes diran
amb una cauta barba
cuidado ése está fichado

aquesta pols de tants de dies
aquests vasos bruts de conyac i de cafè
aquest mig mort per terra ¿l'altre on és?

Sonata d'isabel

(1990)

He aixecat, mentre escrivia, el cap
i amb ulls cansats de la cal·ligrafia
he vist enllà, amunt d'una tauleta
que hi ha al racó del nostre menjador,
entre papers i llibres que m'estime,
com un ocell de ritme popular,
com un gresol, una fotografia
de fa mil anys o de fa quatre dies:
tu i jo, Isabel, feliços d'un amor,
i més enllà les Sitges del meu poble.
La veig sovint i et recorde moltíssim,
el cos esvelt, com un cànter de Nàquera
i un breu ocell de tristesa als teus ulls.
M'ha ajudat molt, de nit, mentre escrivia
entre papers i fortuïtes síl·labes.
Com qui, a la nit, intenta orientar-se
amb mans, amb ulls, jo t'evoque i et mire
aquell instant de l'any 48.
Tu vares fer que cregués altre cop
i m'has donat la teua companyia,
el teu discret silenci, el teu ajut.
Aquesta nit t'he mirat novament.
Et tinc i et veig com et veié el meu cor
el dia aquell de la fotografia.
Dorms, ara, al llit, i dormen els teus fills.
amb claredats i explosions de mar,
per un amor que se'ns enduu plegats.

En aquest gran silenci de la casa
jo et vull deixar, amant, amats per sempre,
un ram convuls de síl·labes de vidre.
Al dematí potser et floriran
entre les mans de timidesa invicta,
i volaran des d'ell brisa i colomes.
Creix el mural de calç i de coets,
Secret amor, estendard lluminós,
barres de sang sobre un blanc intocable,
aquest amor salvatge d'un país
que havem creuat, estimant-nos moltíssim,
des d'Alacant a Castelló, amb els ulls
plens d'una llum, una gota de llum.
Dic el teu nom en aquest punt mateix.
Dic Isabel i canten els canyars
i pels carrers diversos de València
passen amants que es besen a la boca,
amb molt d'amor presos per la cintura,
atarantats d'una olor de gesmils.
Dic el teu nom i amb casta reverència
el posaré en un pitxer amb aigua.
Dic Isabel i segueix el camí.